YMPÄRISTÖMINISTERIÖ
Ympäristönsuojeluosasto
Neuvotteleva virkamies
Ari Seppänen

25.5.2016

Viite: Ympäristövaliokunta /U 19/ 2016 vp / Asiantuntijalausunto

**Valtioneuvoston kirjelmä Euroopan parlamentin ja neuvoston ehdotuksesta lannoitevalmisteasetukseksi**

Euroopan parlamentin ja neuvoston ehdotus asetukseksi CE-merkittyjen lannoitevalmisteiden asettamista saataville markkinoilla koskevien sääntöjen vahvistamisesta ja asetusten (EY) N:o 1969/2009 ja (EY) N:o 1107/2009 muuttamisesta (lannoitevalmisteasetus)

Osana EU:n komission kiertotalouspakettia ehdotettu lannoitevalmisteasetus on ympäristönsuojelun näkökulmasta sekä tarpeellinen että tarkoituksenmukainen. Ehdotettu asetus ohjaisi maaperän suojeluun ja sen kasvukunnon ylläpitoon Euroopassa monin tavoin torjumalla maaperän pilaantumista, vähentämällä haitallisten aineiden kulkeutumista maaperään ja lisäämällä maaperän orgaanisen aineksen pitoisuutta.

Ehdotettua asetusta sovellettaisiin jätteiden ja eläimistä saatavien sivutuotteiden käyttöön lannoitevalmisteina ja niiden raaka-aineina, mikä parantaisi edellytyksiä käyttää ja hyödyntää näitä orgaanisia aineksia lannoitteina ja maanparannusaineina kasvintuotannossa.

Asetusehdotuksen 18 artiklan (Jätteeksi luokittelun päättyminen) mukaan hyödyntämistoimen läpikäyneen CE-merkityn lannoitevalmisteen, joka täyttää asetusehdotuksessa säädetyt vaatimukset, katsotaan olevan direktiivin 2008/98/EY (jätedirektiivi) 6 artiklan 1 kohdassa säädettyjen edellytysten mukainen, minkä vuoksi sen katsotaan lakanneen olemasta jätettä.

Valtioneuvoston kannan mukaisesti ympäristöministeriö pitää myönteisenä, että CE -merkintävaatimukset lannoitevalmisteillä määrittelisivät osaltaan myös sen, milloin lannoitevalmisteena tai sen ainesosana käytetty aine lakkaa hyödyntämistoimen seurauksena olemasta jätettä. Ympäristöministeriö pitää tärkeänä, että ehdotuksen suhdetta jätedirektiivin 6 artiklan mukaisiin jätteeksi luokittelun päättymistä koskeviin säännöksiin selvennetään edelleen, jotta voidaan varmistaa lannoitevalmisteita koskevan sääntelyn yhtenäinen tulkinta ja sujuva soveltaminen. Esimerkiksi kansallisesti asetettujen lannoitevaatimusten asemaa jäte- ja lannoitelainsäädännön kannalta on tarpeen selventää:

- Jätedirektiivin 6 artiklan mukaisesta jäteominaisuuden lakkaamisesta säädetään ensisijaisesti EU-tasolla. Kansallisesti voidaan jäteominaisuuden päättymisestä säätää sellaisten jätteiden osalta, joiden jäteominaisuuden lakkaamisesta ei säädetä EU:n asetuksella. Kansalliseen säädökseen perustuva jäteominaisuuden päättyminen ei kuitenkaan voi koskea sellaista jätelajia, jonka jäteominaisuuden päättymiskriteereistä säädetään EU-normein yhteisötasolla.

- Ehdotetun lannoitevalmisteasetuksen mukaan samaan jätelajiin voitaisiin soveltaa EY:n alueella asetusehdotuksen 18 artiklan mukaista jäteominaisuuden päättymistä tiukkoine edellytyksineen sekä kansallisesti säädettyjä lannoitevalmistevaatimuksia. Ympäristöministeriön mielestä on epäselvää, katsotaanko kansallisten lannoitevaatimusten olevan samalla myös kansallisia jätteeksi luokittelun päättymistä koskevia kriteerejä, sillä — kuten edellä on todettu — jätedirektiivi ei kuitenkaan salli kansallisten kriteerien säätämistä sellaiselle materiaalille, jolle on jo säädetty kriteerit EU-tasolla.

Ehdotetulla asetuksella yksinkertaistetaan sääntelyä ja parannetaan sen toimivuutta. Asetus vähentäisi sellaisten lannoitevalmisteiden tuottajien hallinnollista rasitetta, jotka haluavat päästä useamman kuin yhden valtion alueelle sisämarkkinoilla, sillä ehdotuksen mukaan tällainen mahdollisuus ei enää vastedes riippuisi lannoitevalmisteen vastavuoroisesta tunnustamismenettelystä. Samalla muille tuottajille olisi myös edelleen mahdollista päästä vientimarkkinoille EU-normin tason alittavalla lannoitevalmisteella, kun kansalliset lannoitesäännöt täyttyvät ja vastavuoroinen tunnustaminen toteutuu.

Kiertotalouspaketin yhteydessä annettu komission ehdotus jätedirektiivin muuttamiseksi on parhaillaan käsiteltävänä EU:n ympäristöryhmässä. Uudelleentarkastelun kohteena ovat muun muassa direktiivin jätteeksi luokittelun päättymistä koskevat säännökset. Lannoitevalmisteasetuksen ja jätedirektiivin ollessa samanaikaisesti EU-käsittelyssä olisi sopiva tilaisuus niveltää lannoitevalmisteasetus ja jätedirektiivi toisiinsa niin, että sääntelyn tulkinta olisi kaikilta osin yhtenäistä ja sujuvaa.